https://doi.org/10.36290/neu.2022.040

Lumbální spinální stenóza – klinická manifestace, diagnostika, strategie léčby

prof. MUDr. Blanka Adamová, Ph.D.[1,2], MUDr. Peter Krkoška[1,2]
[1]Neurologická klinika Fakultní nemocnice Brno
[2]Lékařská fakulta Masarykovy univerzity Brno

Lumbální spinální stenóza (LSS) je klinicko-radiologický syndrom, nejnovější definice zohledňuje klinickou manifestaci i anatomické změny (zúžení páteřního kanálu). Převažujícím věkem začátku potíží je šestá dekáda. Onemocnění bývá poddiagnostikováno, přičemž přispívá k omezení mobility starších pacientů. Může se manifestovat neurogenními klaudikacemi, radikulárním syndromem či syndromem kaudy equiny, často se vyskytují i bolesti dolní části zad. Diagnostika a terapie pacientů s LSS je multidisciplinární záležitost. V tomto přehledu jsou shrnuty recentní poznatky týkající se klinické manifestace, diagnostiky a strategie léčby u pacientů s LSS.

Klíčová slova: lumbální spinální stenóza, neurogenní klaudikace, bolesti zad, diagnostika, magnetická rezonance, operace, neoperační léčba, rehabilitace.

Lumbar spinal stenosis – clinical manifestation, diagnosis and therapeutic strategy

Lumbar spinal stenosis (LSS) is a clinical-radiological syndrome, a recent definition covers both the clinical manifestation and the anatomic abnormalities (narrowing of the spinal canal). The symptoms and signs usually begin in the 6th decade. The LSS contributes to impaired mobility in older age, but it is often underdiagnosed. Clinical manifestation includes neurogenic claudication, radicular syndrome, cauda equina syndrome, and low back pain is often present. Diagnosis and therapy of patients with LSS are multidisciplinary issues. This review focuses on updating knowledge of LSS clinical manifestation, diagnosis, and therapeutic strategy.

Key words: lumbar spinal stenosis, neurogenic claudication, back pain, diagnosis, magnetic resonance imaging, surgery, nonsurgical treatment, rehabilitation.

Úvod

Termín lumbální spinální stenóza (LSS) lze použít dvojím způsobem. Zaprvé označuje patologicko-anatomické změny v oblasti lumbálního páteřního kanálu, které způsobují jeho zúžení, což se může, ale nemusí manifestovat klinickým syndromem. V tomto případě se jedná o radiologickou či anatomickou LSS (Suri et al., 2010). Zadruhé lze pojem LSS použít pro označení klinického syndromu, jehož příčinou je úzký páteřní kanál v bederní oblasti (Suri et al., 2010). Podle novější komplexní definice LSS, která byla vytvořena Severoamerickou spinální společností, je LSS klinicko-radiologický syndrom (Kreiner et al., 2013). Lze tedy shrnout, že termín lumbální spinální stenóza se nověji doporučuje používat spíše pro označení symptomů, které jsou spojeny se zmenšením velikosti lumbálního páteřního kanálu (Genevay et Atlas, 2010).

LSS je onemocnění časté, jehož výskyt stoupá s věkem. Stále narůstající počty pacientů s touto chorobou jsou dány nejen stárnutím populace ve vyspělých zemích, ale i zlepšováním dostupnosti diagnostických metod, zejména magnetické rezonance (MR). Prevalence symptomatické LSS v běžné dospělé populaci se pohybuje kolem 10 % (rozmezí 9,3 % až 11 %) (Ishimoto et al., 2012; Jensen et al., 2020). Metaanalýza studií udává výskyt radiologické stenózy u 11 % asymptomatické populace (Jensen et al., 2020). Jednotlivé studie se však svými výsledky velmi liší, což je dáno i nejednotnými kritérii pro definici LSS a různou definicí zkoumané populace.

prof. MUDr. Blanka Adamová, Ph.D.
Neurologická klinika LF MU a FN Brno
adamova.blanka@fnbrno.cz

Cit. zkr: *Neurol. praxi.* 2023;24(1):19-25
Článek přijat redakcí: 14. 6. 2022
Článek přijat k publikaci: 30. 6. 2022